

7
*HELI: five Exemplum Magistratus
intempestiva Lenitate peccantis.*

CONCIO

HABITA IN

TEMPLO B. *MARIAE*

CORAM

ARTIUM BACCALAUREIS

DETERMINANTIBUS

DIE CARNIS-PRIVII FEB. IO. 1725.

A JOANNE BURTON A. M. C. C. C. Soc.
Proc. Jun. Dep. & Mag. Schol.

O X O N I Æ,

E THEATRO SHELDONIANO, MDCCXXIX.

Impensis Viduæ FLETCHER.

Proft. ven. apud *J. Knapton*, *C. Rivinton* Bibliopol. in Cœmete-
rio Paulino, & *C. King* in Aul. Westmonaster. & *C. Crownfield*
Cantabrig.

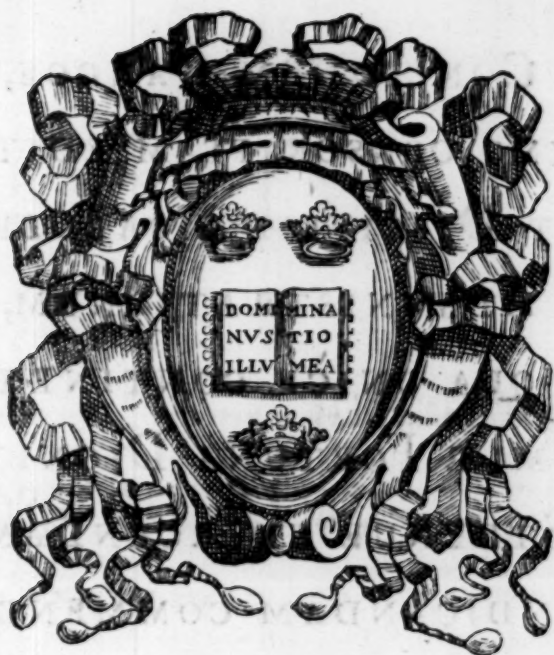

Imprimatur,

GUIL. DOBSON

Pro-Vice-Can. Oxon.

Aug. 12. 1729.

ACADEMIÆ OXONIENSIS

Vice-Cancellario,

PROCURATORIBUS,

COLLEGIORUM ET AULARUM

PRÆFECTIS,

ET IIS DEMUM OMNIBUS,

QUIBUSCUNQUE ACTIONUM ALIENARUM

DIRIGENDARUM CURA MANDATUR,

CON-

CONCIONEM HANCCE,
EO ANIMO CONSCRIPTAM EDITAMQUE,
UT DISCIPLINÆ SALUBRIS
ADMINISTRATIONEM,
IN QUA UNICE CONTINETUR
ACADEMIÆ FORTUNA DIGNITASQUE,
STRENUE EXERCENDAM
ET VINDICANDAM COMMENDARET,
CUM FELICITATIS OMNIGENÆ VOTO,
DEDICAT

UTILITATIS PUBLICÆ STUDIOSUS

JOANNES BURTON.

LECTORI S.

EXEMPLUM vides Magistratûs intempestiva Lenitate peccantis; cuius crimen quale quantumque fuerit ut melius intelligi posset, Historiæ ordinem secutus Subditorum impune peccantium causam præmittendam esse duxi.

En vero Argumentum à re quidem tua non alienum, siue personam geras publicam, siue privatam, siue tibi sit Auctoritas exercenda, siue Obsequium præstandum. Vides Illius conditionem sollicitam plane ancipitemque; Imperium quidem vides & dignitatem, sed cum labore, sed cum periculo conjunctam. Non est in Illo tolerandum, quod in homine Privato minus reprehenderes. Ecce enim gravissimum Dei vindicis iudicium! Paternæ Benignitatis error fit Perfidiae crimen: & ad corruptum Judicem, quam filiis delinquentibus infligere noluit, transfertur pena. Subditos interim eo animo hoc documentum intueri oportet, ut illam revereri discant Auctoritatem, cuius censuras intellexerint à Magistratu impune remitti non posse.

Scribentis porro consilium quæris? Scias concionem hanc fuisse paucis abhinc annis habitam, quo quidem tempore Magistratus Academici ad Disciplinam rite asserendam studio Auspicatori conspirarunt. Non enim erat dissimulandum indigne agere Almæ Matris Filios, ingenii, quæcunque fuerit, solertia ita male usos, ut ignaviæ subsidia, non æmulationis laudem quærerent, institutionum utilissimarum vim eluderent; ita ut Exercitiorum Publicorum merita, atque ipsa adeo Graduum Academicorum dignitas imminueretur. Illos interim, quorum intererat omnia in commune bonum consulere, quo tandem animo hæc observare oportuit? eo nimirum, quem muneris ratio postulavit, ut, quæ noverint indigne facta, ea sedulo corripere.

Quamobrem occasionem mihi haud incommode esse oblatam arbitrabar de Magistratûs Officio differendi: quod quidem eo consilio feci, ut, siquid in administrationum decursu severius statutum videretur, id Academica juvenus æquiori animo ferret, cum ad id ipsum exigendum senserit Magistratum ipso Officii vinculo teneri: nec posse sibi Judicis Benigni nomen, nisi per fidei publicæ violationem, conciliare.

Hæc

Hæc vero ad Magistratum, tum Ecclesiasticum, tum Civilem, pari jure transferri possunt, quæ à me quidem ad Academicum præcipue referuntur. Et ea sane est temporum iniquissimorum conditio quæ curam propiorem Illius efflagitat, qui, *Θεὸς Ἀγαθὸς, καὶ εὖ Ποιῶν τὰ μέγιστα.* Ita enim se prorsus Cives esse meminerunt plerique, ut non meminerint esse se Christianos: in Licentiam abiit Libertas: impune bellum indixit Religioni Infidelitas, Bonis Moribus Audacia. Quanam itaque dignior afferri poterit oratio, quam illa, quæ Dei, cujus vices gerit, terrores admovens, Magistratui ejecerit timiditatem, incusserit sollicitudinem, extimulaverit severitatem; ita ut, cum debuerit prospicere nequid ulla in re detrimenti capiat Res publica, Religionis saltem violatæ tutelam à se non alienam esse duxerit.

Sentio equidem in materiem me incidisse quæ in utramque partem Scribentium varie exercuit ingenia; video enim prodiisse Libertatis insanæ eos Patronos, qui Modestię pariter ac Religionis sensum exuisse videntur: qui, ut hujusmodi in causis quidlibet audendi sibi libidinem impunitam confirment, non dubitant Magistratui Gladium è manibus extorquere, & de Auctoritate inermi & contempta triumphare. --- Pudet sane potuisse unquam in Civitate Christiana hujusmodi controversiam moveri. Verum, quod bene vortat, hæc in parte Religionis Is exitit vindex auspiciatissimus, qui nihil non præclare scripsit, Stylo pariter & Causa melior, vir desideratissimus Joannes Rogers; qui Magistratus, tum Ecclesiastici, tum Civilis, jura ita feliciter asseruit, ut utriusque gratiam cumulatissimè demeruerit: nuperrime, cum singulari Patronorum pariter ac sua laude, in celebritatem evocatus, in ipso honorum aditu, famaue crescentis flore, magnas bonorum omnium spes, qua sola potuit, morte præreptus luctuosa fefellit. Facile veniam dabis quod tanti viri flebile semper & honorandum nomen libentius commemoraverim: cum illius ingenii ad rempublicam redundarit fructus, ad eandem quoque pertinet mortis dolor. Illius interea ita Tu exemplum sequere, ut aliquando minus desiderari possit.

1 Reg. III. 12, 13.

In die illa suscitabo adversum Heli omnia, quæ locutus sum super domum ejus, incipiam & complebo.

Prædixi enim ei, quod judicaturus essem domum ejus in æternum propter iniquitatem; eo quod noverat indigne agere Filios suos, & non corripuerit illos.

IN Ecclesia olim Primæva extitit disciplinæ saluberrimæ exemplum: & vidit aliquando solennis hicce dies pœnitentiæ severioris officia criminum graviorum reis, Populo inspectante, publice subeunda: Eo nimirum consilio; ut corporis supplicio animæ confirmaretur salus, præsens pœna amoliretur futuram; cæterique porro insigni hoc documento admoniti, quorum fata perhorrescunt, eorum facinora vererentur imitari."

Vocibus hisce gravissimis sanctissima Mater Ecclesia hodiernæ diei celebritatem flebilem juxta ac religiosam nobis commendat; --- sed ita, ut dum temporum Primævorum pietatem laudat, Suorum interea iniquitatem tacite reprehendat.

Quonam vero Ecclesiæ fato contigisse dicam, quod ab ipsis etiam Fautoribus aliquid detrimenti acceperit? dum cum potestate civili ita infelicit

coaluerit, ut, unde adjuvari & præmuniri videbatur, inde nescio quomodo præter spem impediri se, & quodammodo debilitari senserit, ita ut quanto magis sibi privilegia civilia amplificarentur, & externæ dignitati uberiora accederent ornamenta, tanto magis disciplinæ spiritualis succiderentur nervi, & stabilitatis suæ labefactarentur præsidia.

Fuerit sane illi præcipua laus, quod ad Disciplinæ Apostolicæ normam propius accedere voluerit; quod vero non potuerit, fuerit isthoc Reipublicæ communi damno pariter & opprobrio.

Maxime vellem, ut hæc nostra Religionis & Literarum sedes, in qua saniores disciplinam omnem efflorescere precamur, nullam in hac parte præberet aut querelæ, aut reprehensionis causam! Ecclesia nostra, quæ praxin primævam renovari cupit, illud saltem esse nobis optandum submonet, ut cultu magis religioso observaretur hodierna dies, & insigni quodam Pietatis exemplo Quadragesimale tempus omne præiret: ita ut nullas jam amplius viderit Christianus Hospes per diem protervæ Juventutis cursitationes strepitusque; nullos per noctem tumultus & comestationes, & turbulenta quædam festivitatis gaudia; sed tranquilla potius afflictæ Sanctitatis officia, & taciturnam poenitentiae solennis tristitiam celebrari.

Utcunque vero ad Primævæ puritatis exemplum omnia revocari non patiatur Temporum iniquitas: at illa saltem, quæ auctoritate legum substituta manet, (quam sentio quàm sit exigua) quantum fieri potest, inviolata servari debet Disciplina. Si corruptelæ omnes in melius refingi non possint,

at

at ne indies increbrescant, ne in deterius usque collabantur omnia, id sedulo providere eorum maxime interest, penes quoscunque summa rerum administrandarum posita est Auctoritas.

Memorabile isthoc exemplum, quod illustrandum suscepi, terribili admonet argumento, ne officio suo desint; sed potius Dei Vindicis iram per timescant, qui non frustra civili gladio Magistratum obarmavit manus; qui aliena etiam crimina, quæ, cum potuerint, reprimere neglexerint, Ipsis aliquando in culpam pœnamque imputabit.

Audite Deum de Sacerdote summo sic loquentem: *Prædixi ei, quod judicaturus essem domum ejus in æternum propter iniquitatem, eo quod noverat indigne agere Filios suos, & non corripuerit illos.*

Singulare prorsus judicii divini exemplar! Rei-publicæ simul & Ecclesiæ *Israeliticæ* Princeps Vir, propensa erga Deum pietate, incorrupta morum probitate, virtutibusque, quæ in homine privato ut plurimum essent laudandæ, abunde clarus, divinam imprudens provocavit iram, miti ingenio abusus, & nimia peccans lenitate. Illa animi temperies, quæ privatam ornaret vitam, publicam sustinenti Personam in crimen transivit. ---- *Judicabo, inquit Deus, Domum ejus in æternum propter iniquitatem.* ---- En magnitudinem pœnæ, Familiæ totius excidium! Pœnæ causam, & Peccati atrocitatem perpendite. *Eo quod noverat indigne agere Filios suos, & non corripuerit illos. Qui supremi Magistratûs Civilis, qui Parentis, qui Sacerdotis summi Personam sustinuit, Subditorum,*

Filiorum, & quidem Sacerdotum, nefariam libidinem non corripuit.

Si quod verò unquam extiterit impietatis immanissimæ exemplum, quod aut Parentis indignationem, aut Sacerdotis censuram, aut Magistratûs vindictam laceßere & excitare debuit, illud profecto à Filiis suis perditissimis viderat cumulatissime perpetratum.

Quodnam enim nequitiz genus, quod in homine Clerico esset maxime detestandum, Ipsorum vitam non inquinavit? In victu intolerabilis luxuria, non nisi per violentiam & injurias alenda; in moribus effrænis licentia; cum mulieribus consuetudines nefandæ, impuritasque nec reclamantis Populi, nec Dei præsentis conspectum reverita: In munere Sacerdotali exequendo rerum sacrarum aut turpis incuria, aut sacrilega violatio: ita ut profanos Sacerdotum mores publica secuta sit impietas, inceperitque indignans Populus Dei ipsius cultum aversari, quem fœdissimo Ipsorum ministerio impune pollui videret.

Cuinam isthæc aut videnti aut audienti non illico exardesceret animus, tantique sceleris atrocitatem supplicio acerbissimo coercendam esse duceret? ---- Sed benignus ille senex, qui viderat permulta, audierat plura, qui Vindictæ Divinæ terrores non ita pridem denunciatos acceperat, *Filios non corripuit*; non ea, qua par erat, quam peccati immanitas, quam læsa Dei Majestas, suique Officii ratio postulavit, severitate repressit.

Audire videor non tam minacem auctoritatis

indignabundæ vocem, quam teneriorem quandam amoris afflictæ querelam. *Itaque Illi Patris dicto audientes non fuerunt.* Lenior ista expostulatio adeo non animos commovit, aut fregit perviciam, ut potius irritaverit libidinem, confirmaverit audaciam.

Cætera si deessent argumenta, atrocitatem communis peccati abunde commonstrat gravissimum Dei ultoris testimonium. Ad Parentem, ad Pontificem, ad Magistratum, Filiorum, Sacerdotum, Subditorum transfertur culpa, & cognatione quadam delictorum communis derivatur pœna.

Ex insigni isthoc, quod in historia modo evoluta proponitur, judicii divini argumento facile deducitur hæc propositio, quam deinceps fusius probandam & illustrandam suscipio; viz.

Magistratum ipso officii jure teneri ad peccata subditorum omnia eatenus coercenda, quatenus ea cognoscere & coercere potest.

Cujus quidem veritas ut luculentius constare possit, probationem libet præmittere assertionis hujusce *generalis*: viz. quod alterius actiones alteri *imputari possunt*.

Deinde *specialiter* disquirere, quibus datis circumstantiis, & quousque *imputari debent*.

Sequetur eorum, quæ dicta fuerint, ad rem nostram applicatio.

Priorem illam generalem propositionem confirmant argumenta, tum ex communi Populorum omnium judicio, tum ex natura Hominis, tum denique ex natura Societatis deducta.

Alienarum actionum five merita five culpam ad alios posse traduci multiplici documento ii intelligunt, qui aut Civitatum singularum leges, aut recepta Gentium fere Universalium jura animadverterunt. Quis nescit Liberatorum facinora ad Parentes cognationis quodam jure referri, & Subditorum, quas aut ultro Hostibus intulerint, aut illatas acceperint, injurias ad Principes potissimum tanquam Auctores aut Vindices pertinere?

In re porro militari, siquid prospere fuerit gestum, illud omne acceptum deberi judicamus, non tam Militum fortitudini, quam Ducis consilio; Imperatori unice tribuitur & victoriae laus, & triumphus gloria. Atque adeo demum in omni causa videmus rerum exitus, quicunque fuerint, ad eos, qui imperio praesunt, five honori, five vitio vertendos communi judicio referri.

Nec vero necesse est ut è *Græcis, Romanisque*, aut cujuslibet bene moratae civitatis legibus complura hujusce rei testimonia proferrentur; ubique fere domestica suppetunt exempla; &, quod est instar omnium, hoc ipsum *Mosaicæ* legis Auctor judicio suo comprobavit Deus.

Verum ut facti, quod auctoritate tanta confirmatum accepimus, ratio ipsa accuratius excutatur, non abs re fuerit variam actionum omnium originem paulo altius repetere.

Animadvertimus ergo causam quamlibet agere vi aut *immediata*, aut *mediata*; vi *Physica* aut *Morali*; nimirum, vel *per se*, virtute propria, & facultatum usu vere *Physico*, aut *Alterius*, tanquam *instrumenti*, ope *vicaria* uti; aut denique
Phy-

Physicum agentem *incitamentis* quibusdam, ingenio ipsius accommodatis, ad certam actionis speciem determinare. Hæc posterior causa est illa quæ ad rem nostram potissimum spectat; ad *Hanc* non minus proprie referuntur effectus sui *Morales*, quàm ad causam *Physicam* referri solent effectus *Physici*.

Jam vero, quàm rationi consentanea sit ista actionum alienarum imputatio, facile sentiet qui naturam Hominis attentius perspexerit.

Quæ in Homine maxime eminent facultates ad Intellectum & Voluntatem revocari solent: pro illarum diversa determinatione diversi oriuntur effectus, *Physici* quidem, sed denominationibus quibusdam *Moralibus* signati. Utraque facultas ita est comparata ut vim sibi aliunde impressam facile patiat: consilio alieno dirigitur Intellectus: Boni Malique specie alicunde objectâ movetur Voluntas. Cum vero motus illos, unde omnis elicitur actio, alter alteri diversimode subministrare possit, sequitur cum actione ipsa sic elicitâ, denominationem ipsius *Moralem* ad causam illam *motivam* referri posse, & proinde alterius sive virtutes sive culpas alteri imputari.

Quin intuemini paulisper hominum ingenia. Quis alterius causam ad se pertinere non existimat, si quid inde ad se trahat commodi? Si extiterit quidquam laudabile, quàm ambitiosè in laudis communis societatem admitti postulat, qui vel paululum quiddam opellæ suæ contulerit! Imo vero gloriam alieno labore magno partam quàm facile verbis in se transmovere studet ignavus spectator!

Quid

Quid vero aliud docent ista Arrogantiæ communis exempla, quàm id ipsum quod probare volumus? viz. Humanarum actionum imputabilitatem, & sicut ad volentes laudem, ita & ad invitos dedecus alienum transferri posse.

In statu *naturali* non ita quisquam penitus sibi se esse natum existimare debet, quin interdum alienas insuper actiones aliquatenus moderari teneatur. Est hæc primaria Naturæ Lex, non modo alteri ne noceas, sed ut prodesse velis. Inde adeo Parentes, Patres-familias animos Liberorum fervorumque probis moribus imbuere oportet, libidinem comprimere, ne aut sibi invicem aliisve injurias inferant: Si quæ vero per ipsorum negligentiam extiterint, quis non videt ad ipsos eorum culpam, perinde ut damnum, redundare?

Verum argumenti hujusce vis uberius confirmari videtur, si hominem in statu *civili* constitutum intueamur.

Illa boni communis ratio, quæ primo disperfas hominum familias in unum corpus jussit coalescere, eadem adhuc submonet, ne humanum quidquam à nobis prorsus alienum putemus; quin potius, quantum in nobis est, singulorum studia ad id, in quo Univerforum posita est felicitas, promovendum dirigamus. Jam vero præter eam, quæ Civis cujuslibet privati est communis, accedit insuper certis quibusdam Personis propria quædam obligatio, ex *peculiari*, quem sortiuntur, *statu* exurgens; qua tenentur civium reliquorum actiones secundum præscriptas quasdam regulas moderari.

Ut vero hujusmodi constituerentur Personæ,
aucto-

auctoritate publica armatae, ipsa societatis conservandae ratio postulat. Quae huic fini assequendo inserviunt, media sedulo sunt adhibenda. Frænum itaque injici oportet lascivienti Civium libertati, certamque institui normam & sanciri leges, ad quas singulorum mores componantur. Ne vero leges istae, quae usque adeo utiles sunt & necessariae, elingues prorsus & emortuae jaceant, oportet insuper publicam quandam Personam constitui, cui illarum rite administrandarum cura mandetur. Illius interest obsequium exigere, Subditorum præstare. Ad illum, cui media dirigendi contigit potestas, unice pertinet publicae felicitatis aut amissae dedecus, aut acquisitae gloria. Civium ergo Privatorum actiones, quibus moderandis præficitur, Magistratui sive in bonam, sive in malam partem imputandas referimus; ita ut in illius pectore includi & consistere videatur Reipublicae cuiusvis Fortuna.

His præmissis & constitutis, disquirendum restat, quibus datis circumstantiis, & *quousque*, actiones alienae imputari debent.

Est illud ergo imprimis statuendum culpam alienam nullatenus cuiquam imputari oportere, nisi quatenus illius aliquo modo auctor extiterit: aut *positivo*, id, quod à se fieri non debuit, *committendo*; aut *privativo*, id, quod à se fieri debuit, *omittendo*.

Et prioris quidem generis duas præcipue res, quæ moribus alienis corruptelam attulerunt determinam, commemorare libet: magni nominis Virorum aut Exempla, aut Scripta; aut vitæ, aut ingenii monumenta.

Quanta sit Exempli vis jam inde omnes à pueritia intelleximus: dum alieni spectantur mores, illico formantur nostri: Sensu prius quam ratione ducimur, & ut ita dicam, nudi rerum conceptus repente transeunt in iudicia; & Præceptorum difficiles moras antevertit præpropera Imitatio.

Si vero moribus nequissimis accefferit insuper aut fortunæ prægrandis, aut auctoritatis metuentæ commendatio, longe lateque serpit disseminata mali vis. Magna pars mortalium decipitur specie recti; impetuque quodam occulto & ineluctabili se in facile obsequium trahi persentit, quasi illud à se non sine gloria fieri liceret, quod ab alio impune perpetratum miratur. Ita ut in alienis moribus conformandis non minus valere videatur illustre Viri Principis exemplum, quam valet Planetæ huius mundi Centrum in corporum circumjectorum motibus determinandis. Quemadmodum enim Hoc, pro ratione magnitudinis & distantiae, Orbium, quasi famulantium, moderatur motus, & itinere utcunque averso longe divagantes, ad se paulatim revocat *Attractionis* insita vi circumductos; ita Illud, pro diversa Auctoritatis aut Fortunæ ratione, ad se paulatim vicina rapit omnia, minoris vulgi sequaces regit affectus, levique momento huc illuc impellit.

Quamobrem viderint illi, quorum res ita in excelso positæ sunt, quam in eo sibi elaborandum esse oporteat, ut fortunæ splendorem virtutibus adæquent; cum ipsorum singula quævis actio præcepti vim habeat, & Popularem moribus in sui similitudinem effingendis ita mirifice dominetur.

Quod

Quod ad Scripta attinet; Scriptorem ingeniose nequam, qui, suæ obsequens libidini, in re feria nugari audet, aut in religione nimis licenter philosophans, aut virtuti ipsi bellum indicens, Christiani Orbis Civem esse perniciosissimum reor; cum non ad præsens modo sæculum, sed ad posteritatem omnem nequitiae inexpiabilis derivetur malignitas. Cum Scriptorum immortalitate succrescit unà & ipsius infamia, & Reipublicæ commune damnum. Mortuus adhuc loquitur, superstitis styli pravitate peccans, & aliorum, quos in fatalem abduxerit errorem, crimina æternum luiturus.

Quamobrem illud serio viderit Scriptor quilibet, quàm periculosi laboris plenum aggreditur opus, quicunque, aut in moribus aut religione res novas moliens, modestiæ & pietatis dispendio ingenii famæ velificatur. ² Ὅς ἀν' σκανδαλίῃ ἕνα τῶν μακρῶν τόπων τῶν περὶ ἐμὲ, συμφέρει αὐτῷ, ἵνα κρεμασθῇ μὴ ὡς ὁ ἄλλος ἐπὶ τῷ πλάγιον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ οἱ τῷ πελάγῳ τῷ θαλάσσης.

Duplex hoc nequitiae imputabilis genus ideo hîc loci annotandum esse duxi, quia hæc nostra ætas utriusque exempla protulit foedissima, & triumphantem indies malignitatem impune propagari vidit.

Sequitur alterius generis peccatorum discutienda imputatio; istiusmodi nempe, quæ oriuntur ex eorum, quæ à nobis fieri debent, *omissione*. Huiusmodi erat illud Sacerdotis summi, qui, contra quàm & potuit & debuit, "*quos noverat indigne*

(a) Matt. 18. 6.

“*agere, Filios non corripuit.*” --- De hisce potissimum differere postulat instituti ratio, quippe quæ ad personam pertinent non tam privatam quam publicam.

Cum præscripta legum subditorum libertatem tantum coerceant dirigantque, non penitus extinguant, ideo quo minus ipsos ad obsequium omni in re præstandum adigere possit, Magistratus necessitate quadam *Physica* obstrictus videtur. Sit illud ergo imprimis statuendum, non *omnes omnino* actiones alienas Magistratui imputandas esse.

Præterea incidere possunt tempora, cum corruptelæ quidem gravissimæ extiterint, nec vero ipsas corrigendi Magistratui defuerit *Physica* potestas, verum, cum intempestivam severitatem incommoda quædam non minus gravia consequerentur, expedit, ut, quæ commune bonum promoveri nequit, parumper aliquatenus intermitteretur disciplina. Vidimus interdum collapsam rem cunctando restitui, & per ipsas moras ad Reformationem auspiciatius properari.

Si forte Antecessoris cujuscpiam aut probrosa lenitas aut perfidia, vel Civium prava jubentium conjuratus ardor permagnam quandam dominantis invidiæ molem, sive aliud quid impeditenti ineluctabilis objecerit: tum demum publica ista crimina Magistratui nullatenus imputari debent, nisi quatenus per ignaviam aut timiditatem ea corripere & prohibere neglexerit. Verum in Auctores ipsos geminata recidet culpa, tum, quod ipsi officio suo defuerint, tum quod labefactam auctoritatem Magistratui è manibus extorserint.

Cum

Cum vero decursu temporum sæpius accadat, ut ipsa legum ratio immutetur, & media instituta proposito fini assequendo inservire definant, sequitur disciplinam istiusmodi, quæ quotidie inutilior esse cœperit, non esse acrius exigendam. Non necessarium habet Magistratus omnia pro suo jure agere: aliqua interdum indulgeri poterit licentia, modo pudenter sumpta.

Si vero in Disciplinæ cursu aliquid inepti vel absurdi, non Lege scripta, sed Consuetudine solum vitiosa confirmatum, acceperimus; Quisquis id, quod rei Literariæ impedimento fuerit aut dedecori, aut aliquatenus immutare, aut etiam penitus abrogare molitur, næ ille adeo non Literatorum censuram, ut etiam laudem promeruisse videatur. Quis Antiquitatis tam ineptus fautor, ut non fateatur inique agere magistratum qui, inter nova Philosophiæ indies florentis incrementa, venerandam Proavorum ignorantiam excuti nollet; aut in Physicis rebus *Aristotelis* vestri errores ipsos hodierno die vobis acriter propugnandos imperaret?

Nihil certe prius potiusve habet Magistratus, quam ut muneris sibi solenniter delegati finem serio perpendat, deinde, quæ commodissime adhiberi possunt & debent, media animose prosequatur. Si vero, quod ipse honestissime propositum habuit, quo minus feliciter efficiat, alicunde prorsus impediatur; absit, ut Publicorum criminum ei quicquam imputetur: Quin potius, quod ad aggrediendum animus non defuerit, in gloriam illi cedat; quod ad exequendum defuerit facultas, id temporum iniquitati tribuatur.

Si vero quo minus officio perfungatur, Magistratus necessitate neque *moralis* neque *physica* impediatur; si, quod boni communis ratio postulat, id plenius exequendi non defuerit potestas, tum demum asserimus Subditorum actiones ipsi merito imputandas.

Si privata virtus, aut afflictæ senectutis imbecillitas, aut denique amoris paterni ægritudo disciplinæ istius, quam peccantibus illico infligi oportuit, intermissæ excusationem satis justam asserere potuisset, pius hic Sacerdos misericordem Deum sibi minus infensum fuisset expertus; & veniam forte meruisset ille facilis nimis benignitatis error. Verum documento memorabili satis ostendit Judex Deus, se Magistratui timido nimis lenique aliena imputare crimina, & ad Ipsum Auctoritatis, quam exercere non sustinuit, terrores convertere.

Meminerit oportet potius Deo placere, quam Hominibus; ^{ὁ Θεὸς γὰρ Δίκαιος ἔστιν, ἐκδικεῖ eis ὅπῃ τὸ κακὸν ἀγασσέτω.} Privatam exuit Personam, publicam qui sustinet, Dei, cujus vices gerit, ἀποστολικήν fatagens imitari. Quid isthoc audio? facilem & perbenignum Magistratum! ---- Imo potius corruptum Judicem! Officii proditorem! Privato quovis affectu vacare oportet qui publicis se devovet commodis; Justitiam temperet Lenitas, sed ita, ut non corrumpat.

Auctoritatis institutæ five Originem, five Finem spectemus, utrobique argumenta exsurgunt validissima, quæ Magistratui excuterent igna-

viam, exstimularent industriam, acuerent severitatem.

Cuinam hæc cogitanti tanta est vecordia, ut ea ausit negligere in quibus rite administrandis Reipublicæ continetur salus? Aut potestatem, quam à Deo Auctore delegatam acceperat, aut male utendo violare, aut non utendo contemnere?

Permulta quidem sacræ paginæ extant præcepta, quæ, non sine gravissima pœnarum denunciatione, Subditorum propensissimum exigunt obsequium. Quis autem non videt per eadem designari itidem respondentia Magistratuum officia, cognata quadam habitudine conjuncta: & ab His urgendam esse disciplinam, quæ Illis religiose observanda commendatur?

Ex his, quæ jam antea dixi, intelligat Magistratus officiorum rationem eo usque sibi extendi, quousque ipsi Autoritatis liberæ exercendæ contigit facultas: Nimirum, quum disciplinam exercendam aliunde causa nulla *physica* impediat, & insuper causæ quædam *morales* postulare videantur: quicquid adeo efficere *poteſt*, idcirco etiam *debet*.

Videat porro Magistratus, quam in eo sit sibi elaborandum, ut ista, quæ sibi aliquando senferit fore imputanda, plenius cognita habeat & perspecta. Quæ ad officium pertinent, ea ultro nescire, quam isthoc est in Magistratu turpissimum, quod non esset in homine Privato tolerandum? Ignorantia istiusmodi, quam sibi quispiam non invito patitur obrepere, adeo non imminuit culpam ut uberius auxerit. Suæ quieti consulere, & iniquitatem Temporum ignavo questu deflere, non isthoc
animi

animi est honesti aut generosi, quem decuit potius, prout communis boni ratio postulat, auctoritatis vim grassanti malo opponere, Civiumque licentiam aut consilio moderari, aut supplicio coercere.

Ante omnia muneris sibi delegati finem spectare meminerit, & quid à se fieri possit sedulo perpendere & experiri: Et, si forsan, dum communi studet bono, Privatorum quorundam affectibus adversari contigerit, immerita odia eadem illa, qua provocare poterat, fortitudine contemnet, constantia superabit; suo interim fruiturus labore, si ve prospicit futura, si ve respicit præterita; tum laudabilis propositi conscius, tum rationis à se olim reddendæ pie memor.

Ex iis quæ jam dicta sunt constat

Quod in *genere* actiones alienæ nobis imputari possunt.

Deinde in *specie* quousque imputari debent:

Unde confirmatur, quam probandam suscepi, propositio: viz. Magistratum ipso officii jure teneri ad Subditorum peccata omnia eatenus coercenda, quatenus ea cognoscere & coercere *potest*.

Sequitur eorum omnium, quæ dicta fuerint, ad rem nostram Applicatio.

Scitum profecto illud est in causa aliena ea videre, quæ nobis documento, & usui fient. ^a ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν.

(a) I Cor. IO. II.

En! itaque causam duplicem; tum Subditorum impune peccantium, tum Magistratûs præ nimia lenitate perfidi. Quantum nequitiae ab hominibus *Clericis* perpetrari poterat, *Hophni & Phinees* exemplo detestabili prodiderunt. --- Quid à Gubernatoribus *Ecclesiasticis* merito fuerit expectandum, commonstravit auctor Deus.

Exinde intelligi potest, quam parum valet ad crimen non privatum expiandum Magistratûs privata virtus. Disciplinæ enim necessariae intermissio quid aliud est, quam fidei publicæ violatio? Quàm plane inexcusabilis illa est Negligentia, quam acerbissima olim sequetur sollicitudo! quam præpostera illa Lenitas, quæ Reipublicæ damnum infert irreparabile! quam demum inepta pariter & impia illa Timiditas, quæ Deum ipsum aliquando ultorem provocare non veretur!

Quamobrem exempla isthæc eo animo intueamur, ut existimemus denunciationis divinæ rationem non solummodo ad Magistratum sive *Civilem* sive *Ecclesiasticum* pertinere, sed ad eos insuper omnes, quicunque alienarum actionum dirigendarum curam susceperint. Existimemus adeo quod pro officii, quod fuerimus sortiti, dignitate majori, severior à nobis administrationis ratio olim fuerit exigenda.

Quonam igitur animo ad officia gravioris momenti, ad res Sacras administrandas accedere oportet? Quotquot ideo ad Sacerdotale munus aspirant, serio perpendant quantam cum dignitate unà sibi accersunt laboris & periculi molem sustinen-

(a) Hæc de re plura qui velit consulat *Chrysof.* de Sacerdot. & *Gregor. Nazianz.* Orat. Apolog.

dam. Recolant omnia quæ populi *Israelitici* pastoribus varie & præceperat, & denunciaverat Deus, obnixè identidem increpans, admonensque ne officio suo ullatenus deessent: ut popularium vitiis adeo non cederent & lenocinarentur, ut ipsos impietatis reos audacter redarguerent, & à morte retraherent ---- *Si per ignaviam pastoris impius perierit, suo quidem vitio morietur impius, sed Ego ejus sanguinis pœnas à te reposcam.* O terribilis illam judicii divini vocem justissimam, quæ illis, qui salutis alienæ curam sibi concreditam perfide neglexerint, solennes has minas denunciaverit! ^b Ἀλλὰ λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἔκ ἐποιήσατε ἐν ταύταις τῇ ἐσχάτῃ, οὕτως ἐμοὶ ἐποιήσατε. Καὶ ἀπελεύσονται ἔτσι εἰς κόλασιν αἰώνιον.

Qui hominis *Clerici* vitam intuetur, curis tam variis iisdem & difficillimis districtam, Deique insuper judicis aliquando severius examen subituram, quidni, cum Apostolo exclamârit illico ^c πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; imo & indies minus miretur, *Chrysostomum*, aliosque temporum superiorum *Patres* à sacerdotio, velut imminenti quodam periculo, refugisse; & dignitatem Episcopalem ultro delatam tanta cum modestia & pietate detrectâsse, quanta Alii sæculis recentioribus cum avaritia & ambitione captârunt.

Quam detestabilis ergo est illorum hominum impietas, qui, cum officiis civilibus plane indigni videantur, rebus tamen ^d sacris profana quadam

(a) *Ezech.* 33. 8. (b) *Matt.* 23. 45, 46. (c) *2 Cor.* 2. 16. (d) Ἡρώδης τὰς τῶν ἁλίων, ὅσοι μὲν ἐστὶ πολλῶν ὅτις βίβλιν, μὴ μὲν ἔν ἐν μὴ καὶ πολλὰ χεῖρες, ἀνέμοις χροῖ, ὁ δὲ λέγει, καὶ ἀμύνην ψυχῆς, τοῖς ἀγωνιστοῖς ἑαυτοῖς ἐπιστοχῇ, καὶ ἐν αἰσὶ χεῖρας φρονεῖται τοῖς ἱεροῖς μεταποιεῖται τὰ βήματα, εὐδοκεῖται τε καὶ αἰδύονται περὶ

temeritate se immiscere audent! Inepti & infames Sacrificuli, qui, quod superstiti *Helianæ* domus nepoti à Deo fuit, gravissimæ instar pœnæ, denunciatum, id ipsum præ ambitiosa quadam paupertate ultro affectant, *‘Dimitte me obsecro ad unam partem Sacerdotalem, ut comedam buccellam panis.*

Cum vero animarum cura sit omnium longe maximi res momenti, & ad Sacerdotale munus rite obeundum animi postulentur dotes amplissimæ, quas humana aut recipit natura, aut perficit industria; quam necessaria, imo vero quam Sacra esse videtur *Academicæ* institutionis ratio? Quanta tum in ingeniis excolendis, tum præcipue in moribus conformandis adhiberi debet cura, ut & officio nostro, & Reipublicæ votis respondere possimus?

Ingeniis vero quænam accedere potest cultura præstantior, quam illa, quam ex amplissimis voluntatis suæ revelatæ, monumentis Deus ipse nobis proposuit hauriendam? ^{Ἐπειωᾶτε τὰς γραφάς, ῥήματα ζωῆς αἰωνίου.} Sapientiæ Divinæ oracula habere explorata & cognita, isthoc demum est sapere. Hoc qui fuerit affecutus, eruditionis profanæ commendationem minus desiderat: ipsa de literaturæ omnis humanæ viribus triumphat mortali major ingenio Materies. ^{Ζητεῖτε δὲ τὸ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ,}

περὶ τὴν ἀρίστην πρέσβειαν, ὥστε ἐκ ἀριπῆς τύπον, ἀλλ' ἀπορῶν βίη τὴν τέξιν ταύτῃν εἶναι νομίζοντες, ἐν λειψυρίαν ὑπεύθυνον, ἀλλ' ἀρχὴν ἀνιξέτατον. — ὅν ἐι εἰς τὴν τὴν φεραν χρῆστον ἢ καὶ ἡμᾶς, ἀλλὰ τὸ γὰρ μυστὴν καὶ αἰχμῶνιδος μέρους εὐσεβείας ἐπὶ τὸ σμικρότατον. Hæc de suorum temporum Clericis plerisque non sine querela & indignatione memorat *Gregor, Nazianz.* Orat. Apolog. (a) 1 Reg. 2. 36. (b) Job. 5. 39. (c) Matt. 6. 33.

καὶ τὴν διανοουμένη αὐτῷ, καὶ τὰ πάντα προσεδοῖται ὑμῖν. Qui literis humanioribus ita se penitus dedit, ut sacras omnino negligat, nã ille opera misere abutitur, multa intelligendo nihil intelligens! Quid enim homini profuerit si Encyclopædiam universam intellectu fuerit complexus eorum interim, quæ ad animæ salutem æternam pertinent, cognitionem curamque prorsus contempserit? Ἡ τί δώσῃ ἀνθρώπῳ ἀπώλαμα τῷ ψυχῇ αὐτῷ; Quàm plane indignum est illo homine, qui Theologiæ nomen dederit, Poetarum nugas, Oratorum flosculos, Philosophorum subtilitates anxie venari; ita illis conquirendis laborem omnem impendere, ut nempe aliquando prodeat ingeniosus, inepte declamitans Concionator: Interea vero ea sedulo nescire, quæ fere sola hominis Christiani cogitationes exercere debent, paginæque sacrae studium, τὸ ἐν ἀναγκῇ, velut laboris exigui, levisque momenti rem fastidiosè negligere: quasi elegantis ingenii commendatio eruditæ pietati esset anteponenda?

Quamobrem, *Juvenes Florentissimi*, metam studiorum omnium supremam recolite: eorum nempe, quibus animarum paretur salus, cognitionem: dignissimum hæc materies ingeniis laborem injicit & certamen. Proinde ita literas humaniores colite, ut Theologiæ rite famulari doceatis, & subsidio esse & ornamento. Quæ fuit *Timothei* præcipua laus, fit illa itidem vestra, quod à tenerioribus annis ὅτι τὰ ἱερὰ γράμματα οἴδατε, τὰ δυνάμει ὑμᾶς σοφίᾳ εἰς σωτηρίαν ἡμῶν πᾶσι τῷ Χριστῷ Ἰησῷ. Ad cujus studii

(a) Mat. 8. 37. (b) 2 Tim. 3. 15.

commendationem nequid desiderari possit, ipsius finem usumque videte ab Apostolo verbis sequentibus ita descriptum. ^a Πᾶσα γράφῃ θεοπνεύστος, καὶ ἀφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἐλεγχόν, πρὸς ἐπαγόρευσιν, πρὸς παιδείαν ἢ ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἁρτιῶν ἢ ὁ ὅς θεὸς ἀνδραποῖ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν ὑποτασσάμενοι.

Ad mores vero formandos quod attinet, est quidem apud nos diversa, quam quæ in Ecclesia primæva vigeat, Christianæ juventutis erudiendæ ratio. Non nunc, ut olim, sub *Disciplinæ* communis *Magistro*, non nunc sub propiori inspectantis *Episcopi* auspicio juvenus Christiana vitæ dirigendæ præcepta simul ducit & exempla. Ad *Academias* ista transfertur cura: ^b Utcunque vero institutionum immutentur *modi*; at idem *finis* promoveri debet. Oportet saltem pietatem primævam quatenus licet æmulari, & nequid detrimenti capiat Ecclesia ita prospicere, ut ex hisce *Prophetarum Scholis* semper prodeant Viri, qui illi præsidio esse possunt & honori.

Quamobrem si Clerus eruditione & pietate insignis Reipublicæ Christianæ felicitati sit & ornamēto; qui vero doctrinæ morumque commendatione prorsus destituitur, communi damno sit & dedecori; hocine leve quiddam esse ducimus, Episcopis, (qui non nunc, ut olim, Candidatorum vitam oculis fidelibus subjectam explorare possunt) Adolescentes Ordinandos commendare, & ignotos (nequid gravius dicam) facili judicio comprobare? Pudeat hæc nobis opprobria potuisse un-

(a) V. 16, 17. (b) Liceat hac de re, quæ l. 6. Origin. Ecclesiastic. fufius annotavit vir doctissimus Jof. Bingham perlegenda commendare.

quam dici! quanto rectius fecisset Alma Mater, si quos noverat indigne agere, filios corripuisset? si plura severitatis publicæ extitissent exempla, plura itidem extitisse viderat & gloriæ monumenta. Exulet semper Academiâ illa perfidæ lenitatis species, quæ Ecclesiæ fuerit damnosa. Utriusque bono is demum inservit felicissime, qui, fidissimus vindex, disciplinæ salubri vigorem addiderit & efficacitatem.

Absit ut quispiam institutionem illam existimet ineptam esse, & inelegantem viroque liberali prorsus indignam, in qua maxima Academiæ continetur laus: Cujus quanta sit, ut intelligi possit, fingite paulisper animis jacere illam oppressam penitus & extinctam. Quid tum in Academia superesse videbitis tanto dignum nomine? quidni potius crediderit quispiam obscuriora illa sæcula reddisse, famosa *Monachorum* vitiis & stupore? Quid vero spectaculum aperiri poterit gloriosius, quam illa omnium ordinum ad commune Academiæ bonum conspiratio? dum studuerint alii auctoritate moderari, alii opibus juvare, alii consilio dirigere, alii ingenio illuminare, omnes denique exemplo prodesse: his demum artibus læti mirabimur Fundatorum spes adimpleri, Academiæ gloriam, & Reipublicæ utilitates promoveri.

Et de Disciplina quidem salubriori asserenda quoties cogitare contigit, toties subit illius Viri desiderium & memoria longe gratissima, Illius, qui Academiæ politiam condidit, potiori titulo Fundator: Cujus sive Legislatoris sapientia, sive Cancellarii exemplo nihil unquam præclarius viderit

rit Academia. Singulari prorsus exemplo! cujus recordatio ipsa posteris æternum profuerit, dum aut Auctoritatis & Fortunarum consimilium viros in gloriæ consimilis æmulationem erexerit, aut omnibus demum disciplinæ utilioris vindicibus accenderit animos, firmaverit constantiam. Adeo ut nihil potius optandum habeat Animus publici studiosus commodi, quam, ut illius in Magistratus Academicos derivetur spiritus, nova literis addat incrementa, pristinum pietati ardorem resuscitet; ita ut efflorescat Academia titulo non inani Literarum & Religionis sedes celeberrima.

In summa, vidistis, *Juvenes dilectissimi*, actiones vestras à Magistratu Academico adeo non esse alienas, ut illi aliquatenus auctori fuerint imputandæ. Intelligitis adeo oportere illum ad studia moresque vestros dirigendos eo animo accedere, ut excutiat ignaviam, acuat industriam, reprimat licentiam, alat virtutem. Disciplinam hancce necessario administrandam efflagitat rei Academicæ emolumentum, nostrique muneris ratio. Quare vestrum erit animo lubenti id obsequium præstare, quod à Magistratu debet exigi. Auctoritatis, quæ id unice propositum habet vobis ut profit, neque lenitatem contemnitis, neque censuras provocate, ^a Πείθεσθε τοῖς ἡγεμῶνις ὑμῶν καὶ ὑπαίκετε αὐτοῖς ὅτι ἀρετὴν ὑμῶν ὡς λόγον δὲ ποδῶσόντες.

(a) Heb. 13. 17.

...Academia. Singulis...
...potius...
...Auctoritatis & Fortitudinis...
...in gloria...
...omnibus...
...condere...
...ut nihil...
...studios...
...Academicos...
...incentiva...
...ita ut...
...tamen & Religionis...
...In summa...
...nos vestras...
...alienas...
...tandem...
...moreque...
...ut excusat...
...licentiam...
...cessario...
...consumentum...
...vestram...
...quod a...
...que id...
...neque...
...Vocare...